

سری کتاب‌های آموزشی کمک حافظه

دوران‌دیننان

کمک حافظه حقوق مدنی ۴

سلمان قمری

(مسئولیت غیرقراردادی)

مطابق با سرفصل‌های آموزشی دانشگاه

ویژه دانشجویان، داوطلبان آزمون وکالت، قضا، کارشناسی ارشد و دکتری

تألیف: دکتر مهدی فلاح خاریکی

عضو هیات علمی دانشگاه و وکیل پایه یک دادگستری

سرشناسه	: فلاح خاریکی، مهدی، ۱۳۶۵ - گردآورنده
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: ضمان قهری (مسئولیت غیرقراردادی): مطابق با سرفصل‌های آموزشی دانشگاه: ویژه دانشجویان، داوطلبان آزمون وکالت، قضا، کارشناسی ارشد و دکتری / به کوشش مهدی فلاح‌خاریکی.
مشخصات نشر	: تهران: دوراندیشان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص: جدول (رنگی).
فروست	: کمک حافظه حقوق مدنی؛ [ج. ۴]. سری کتاب‌های آموزشی کمک حافظه دوراندیشان.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۹۶-۳۹-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۴۴.
موضوع	: حقوق مدنی -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Civil rights -- Iran -- Study and teaching (Higher)
موضوع	: حقوق مدنی -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Civil rights -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: عقد ضمان -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Suretyship and guaranty -- Study and teaching (Higher) -- Iran
موضوع	: عقد ضمان -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Suretyship and guaranty -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: مسوولیت (حقوق) -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Liability (Law) -- Iran -- Study and teaching (Higher)
موضوع	: مسوولیت (حقوق) -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Liability (Law) -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher)
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	: Universities and colleges -- Iran -- Examinations
شناسه افزوده	: یک حافظه حقوق مدنی؛ [ج. ۴].
رده بندی کنگره	: ۱۳ ج. ۱۳ ک. ۸۳۰ / ف. ۴ KMH۵۰۰
رده بندی دیویی	: ۳۳۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۱۴۲۱۱

نام کتاب: ضمان قهری (مسئولیت غیرقراردادی)

تألیف: دکتر مهدی فلاح خاریکی

ناشر: دوراندیشان

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

قطع: وزیری

لیتوگرافی و چاپ: ایده آل

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۹۶-۳۹-۶

آدرس دفتر فروش و مرکز بخش:

تهران - خیابان انقلاب - روبروی خیابان ویلا - کوچه کندوان - کوچه پارسی - پلاک ۳ - مجتمع دوراندیشان

تلفن: ۶۶۷۳۷۵۸۹ - ۶۶۷۳۷۶۲۹

www.Doorandishan.Net

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب برای انتشارات دوراندیشان محفوظ است و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را بدون موافقت کتبی ناشر به هر صورت اعم از فتوکپی، پلی کپی، جزوه و... شرعاً و قانوناً ندارد و متخلفین به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ هـ ش تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

به نام خدا

پیر بیراه نیست که گفته شود حقوق با حقوق مدنی آغاز و با حقوق مدنی به اتمام می‌رسد چراکه حقوق مدنی مهمترین و گسترده ترین درسی است که دانشجویان حقوق در تمام طول تحصیل در مقطع لیسانس، از آغاز تا انتها، تحت عنوان حقوق مدنی ۱ تا ۸، مجموعاً در ۲۰ واحد درسی مطالعه می‌کنند. در این راستا، انتشار کتاب کمک حافظه حقوق مدنی در قالب دو جلد، گرچه به لحاظ ماهوی مطابق با سرفصل‌های آموزشی دانشگاه‌ها از حقوق مدنی ۱ تا ۸ را در بر می‌گیرد، اما به لحاظ شکلی از یک سو برای داوطلبان آزمون‌های حقوقی مناسب و به لحاظ اقتصادی به صرفه است اما از سوی دیگر برای دانشجویان دانشگاه که در هر ترم تنها یکی از مدنی‌های هشتگانه را می‌گذارند، اینگونه نیست. از اینرو، به پیشنهاد موسسه دوراندیشان تصمیم بر آن شد تا علاوه بر دوره دو جلدی، کتاب کمک حافظه حقوق مدنی به لحاظ شکلی نیز مطابق با سرفصل‌های آموزشی دانشگاه‌ها راجع به درس حقوق مدنی، در هشت جلد تدوین و انتشار یابد تا هریک از دانشجویان متناسب با ترم تحصیلی خویش از مطالب کتاب مزبور بهره مند گردند.

در دوره هشت جلدی، کتاب کمک حافظه حقوقی مدنی، جلد نخست اختصاص به حقوق مدنی ۱ (اشخاص و محجورین)، جلد دوم اختصاص به حقوق مدنی ۲ (اموال و مالکیت)، جلد سوم اختصاص به حقوق مدنی ۳ (قواعد عمومی قراردادها و سقوط تعهدات)، جلد چهارم اختصاص به حقوق مدنی ۴ (ضمان قهری)، جلد پنجم اختصاص به حقوق مدنی ۵ (خانواده)، جلد ششم اختصاص به حقوق مدنی ۶ (عقود معین ۱)، جلد هفتم اختصاص به حقوق مدنی ۷ (عقود معین ۲) و در نهایت جلد هشتم اختصاص به حقوق مدنی ۸ (شفعه رضی و وارث) دارد.

کتاب کمک حافظه حقوق مدنی، به عنوان یک کتاب کمک آموزشی حقوقی، بدون اینکه داعیه ای بر تالیف یک اثر مستقل داشته باشد، وامدار و مطابق با منابع اصلی حقوق مدنی است که به قلم اساتید بزرگی همچون دکتر ناصر کاتوزیان، دکتر سید حسن امامی، دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی، دکتر مهدی شهیدی و دکتر سید حسین صفایی نگاشته شده و عموماً در دانشگاه‌ها و موسسات حقوقی به عنوان منابع اصلی تدریس و آموزش داده می‌شوند و در آزمون‌های حقوقی نیز موضوع طرح سوال قرار می‌گیرند. البته در جمع آوری مطالب و تدوین کتاب سعی شده است که گستردگی حقوق مدنی و حجم مطالب کتب نویسندگان مذکور، سبب نشود که کتاب حاضر به ملغمه ای از اختلاف دیدگاه‌ها بدل شود. از این رو، هر زمان که به ضرورت، به بیان اختلاف نظرات پرداخته شد، دیدگاه مختار داوطلبان و یا نظر مشهور نیز ذکر شده است.

تلاش شده است تا با ذکر آرای وحدت رویه و نظریات مشورتی مهم، بر سبک کتاب و جنبه کاربردی آن نیز افزوده شود. مضافاً بر اینکه هدف عمده در کتاب حاضر، تسهیل یادگیری و تدریس حقوق مدنی همراه با سادگی، جامعیت و دقت است. لذا سعی بر آن بوده است تا در بررسی و طرح این مباحث از نمودارها، جدول‌ها، تقسیم بندی‌ها و طرح‌های گوناگون از طریق مثال‌ها و نمونه سوالات آزمون‌های گذشته، استفاده شود بی آنکه مبحثی از درس حقوق مدنی مورد غفلت واقع شده باشد.

امید است ماحصل این تلاش گسترده و طولانی که با تکیه بر تجربیات و تدریس چندین ساله در دانشگاه‌ها و هماهنگی با آخرین اصلاحات و الحاقات در قوانین و نیز آرای وحدت رویه هیات عمومی دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری نگاشته شده، کتابی باشد که نه تنها به عنوان منبعی کامل برای دانشجویان و داوطلبان آزمون‌های حقوقی در یادگیری حقوق مدنی بکار آید بلکه مورد توجه اساتید دانشگاه‌ها و موسسات حقوقی جهت تدریس حقوق مدنی و نیز سایر کارگزاران حقوقی اعم از وکلا و قضات قرار گیرد تا با نگاه تیزبین خود و ارائه نظرات و پیشنهادات، ما را در افزایش کیفیت و رفع نواقص این کتاب یاری نمایند.

در پایان بایسته است از ریاست محترم موسسه علمی دوراندیشان جناب آقای قاسم حسین آبادی و همکاران پرتلاش ایشان که در به ثمر رسیدن این مهم، یاری ام نمودند، صمیمانه قدردانی نمایم.

با احترام

مهدی فلاح خاریکی

عضو هیات علمی دانشگاه و وکیل پایه یک دادگستری (Mehdifallahh@gmail.com)

مهر ۱۳۹۶

۷	● موجبات ضمان قهری
۷	◀ اضرار به دیگری
۷	◀ استیلاي نامشروع بر حق دیگری
۷	◀ بهره‌مند شدن از مال یا کار دیگری
۸	● مسئولیت ناشی از استیلاي نامشروع بر حق دیگری
۹	◀ غصب و آنچه در حکم غصب است
۹	✓ مفهوم غصب و عناصر تحقق غصب
۱۲	✓ شبه غصب
۱۳	✓ آثار غصب
۱۳	- ضمان غصب نسبت به عین مال مغضوب
۲۵	- ضمان غاصب نسبت به منافع مال مغضوب
۲۶	✓ سقوط ضمان غصب
۲۹	✓ تضامن
۳۱	✓ توزیع مسئولیت در رابطه معصومان
۳۳	◀ ایفای ناروا
۳۳	✓ شرایط تحقق ایفای ناروا
۳۵	✓ اثر ایفای ناروا
۳۷	● مسئولیت ناشی از بهره‌مند شدن از مال یا کار دیگری
۳۷	◀ مسئولیت ناشی از استیفا
۳۷	✓ استیفای مشروع
۳۷	- مفهوم استیفای مشروع
۳۸	- استیفا از عمل غیر
۴۰	- استیفا از مال غیر
۴۲	✓ استیفای نامشروع (استفاده بلاجهت)
۴۲	- مفهوم استفاده بلاجهت
۴۲	- شرایط تحقق استفاده بلاجهت
۴۴	◀ اداره فضولی مال غیر
۴۴	✓ عناصر اداره فضولی
۴۵	✓ شرایط تحقق اداره فضولی
۴۹	✓ آثار اداره فضولی
۵۲	● مسئولیت ناشی از اضرار به غیر (مسئولیت مدنی)
۵۲	◀ مفهوم مسئولیت مدنی
۵۳	◀ نظریات پیرامون مبنای مسئولیت مدنی
۵۸	◀ مبنای مسئولیت در نظام حقوقی ایران
۶۱	◀ امکان جمع مسئولیت قراردادی و قهری یا انتخاب یکی از آنها

۶۳	◀ ارکان مسئولیت مدنی
۶۳	رکن اول: وقوع ضرر
۷۸	رکن دوم: ارتکاب فعل زیانبار
۷۸	✓ مصادیق اضرار مباح
۸۳	✓ مسئولیت ناشی از فعل غیر
۹۵	رکن سوم: رابطه سببیت میان ضرر و فعل زیانبار
۹۶	✓ عوامل قطع کننده رابطه سببیت
۹۶	الف) قوه قاهره
۹۸	ب) فعل ثالث
۹۹	ج) تقصیر زیان دیده
۱۰۱	◀ اجتماع سبب و علل
۱۰۱	✓ تعیین مسؤل در رص اجتماع سبب و مباشر
۱۰۴	✓ تعیین مسؤل در فرض اجتماع اسباب
۱۰۴	✓ تعیین مسؤل در فرض اجتماع باشرین
۱۰۶	◀ شیوه‌های جبران خسارت
۱۰۶	۱. جبران از طریق اعاده به وضع سابق
۱۰۶	۲. جبران در فرض اتلاف و تسبیب در تلافی
۱۰۸	۳. جبران ضرر آینده (عدم النفع)
۱۱۱	۴. جبران ضرر معنوی
۱۱۲	◀ تخفیف میزان خسارت
۱۱۳	◀ قرارداد عدم مسئولیت
۱۱۴	◀ رضای زیان‌دیده در اعمال پزشکی
۱۱۷	● خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی
۱۱۷	◀ انعقاد قرارداد بیمه
۱۱۹	✓ انتقال خودرو و آثار آن بر بیمه‌نامه
۱۱۹	✓ ضمانت اجرای فقدان بیمه‌نامه
۱۲۰	✓ استثنائات مسئولیت و پوشش بیمه
۱۲۲	◀ مسؤل پرداخت خسارات اشخاص ثالث
۱۲۵	◀ حقوق و تعهدات بیمه‌گر
۱۲۳	◀ حقوق و تعهدات صندوق تأمین خسارت‌های بدنی
۱۳۸	کلید بیازماییم
۱۴۲	منابع